

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 20/2020)

София, 20 май 2020 г.

Съдържание

1	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 14.05.2020 г.	3
1.1	Засети площи с есенни култури	3
1.2	Засети площи с основни пролетници	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	5
2	Външна търговия с основни земеделски култури	5
2.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	5
2.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	7
2.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци	7
3	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 14.05.2020 г.

1.1 Засети площи с есенни култури

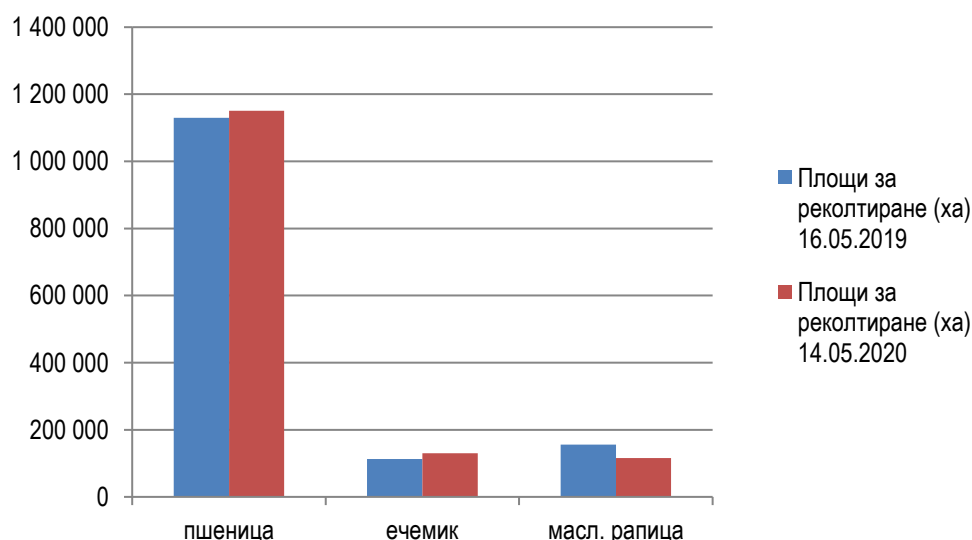
Оперативните данни към 14 май 2020 г. сочат увеличение на площите за реколтиране с пшеница и ечемик съответно с 1,8% и 15% спрямо същия период на 2019 г. Площите за реколтиране с маслодайна рапица са с 25,7% под миналогодишните, като част от пропадналите площи са разорани и са презасети с пролетни култури. Леко свиване се наблюдава при площите с ръж (с 1,9%) и тритикале (5%).

Площи за реколтиране с основни есенни култури към 14.05.2020 г., ха

	16.05.2019	14.05.2020	Изменение на годишна база, %
пшеница	1 129 597	1 150 385	1,8%
ечемик	112 899	129 855	15,0%
маслодайна рапица	155 979	115 902	-25,7%
ръж	5 956	5 845	-1,9%
тритикале	13 696	13 006	-5,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Площи за реколтиране при основни есенни култури към 14.05.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Засети площи с основни пролетници

Към момента засетите площи с царевица за зърно са с 8,5% повече спрямо отчетените по същото време на 2019 г. Площите с маслодаен слънчоглед са без съществена промяна на годишна база (+0,8%), а тези с пролетен ечемик са с 5,6% по-малко.

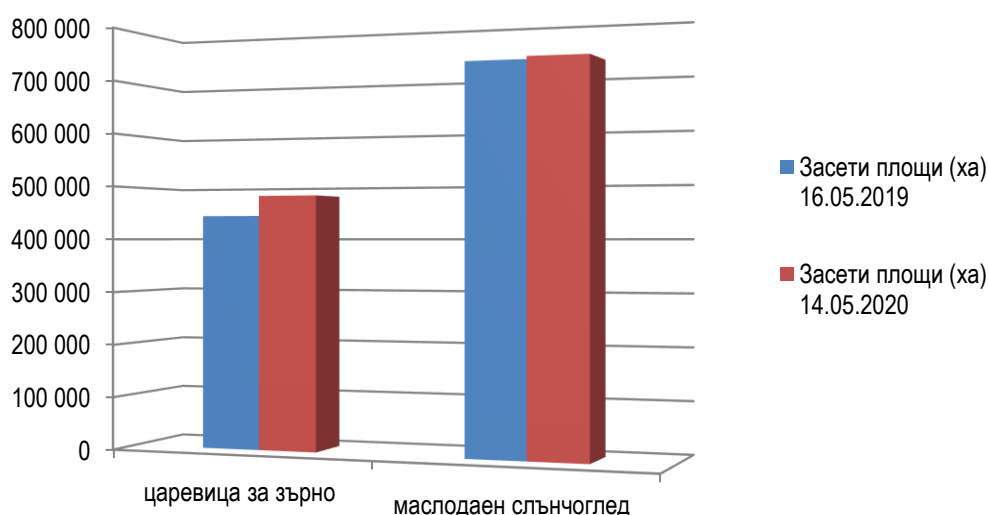
Продължава разсаждането на тютюна. В 19 области са разсадени общо 1 501 ха, от които 1 134 ха с тютюн тип „Ориенталски“, 116 ха с тип „Бърлей“ и 251 ха с тип „Виржиния“.

Засети площи с основни пролетници към 14.05.2020 г., ха

	16.05.2019	14.05.2020	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	722 322	727 781	0,8%
царевица за зърно	443 962	481 755	8,5%
пролетен ечемик	2 862	2 702	-5,6%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 14.05.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

По оперативни данни, към средата на м. май 2020 г. засадените площи с дини, картофи и пъпеши са с между 1,6% и 8,7% над нивата отпреди една година. Засега площите с домати и пипер на открито са съответно с 42,1% и 57,2% по-малко.

В начален етап е прибирането на реколтата от ранни картофи и ягоди от открити площи, като добитата продукция възлиза респективно на 394 тона и 693 тона.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 14.05.2020 г.

	14.05.2020				Изменение на годишна база, %
	Засадени площи (ха)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Засадени площи (ха)
картофи	7 726	7 725	32	394	4,7%
домати на открито	997	996	-	-	-42,1%
пипер на открито	329	329	-	-	-57,2%

	14.05.2020				Изменение на годишна база, %
	Засадени площи (ха)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Засадени площи (ха)
дини	1 881	1 881	-	-	1,6%
пъпеши	862	862	-	-	8,7%
ягоди на открито	819	817	166	693	*

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засадени площи – Пропаднали площи

* Няма данни към същия период на 2019 г.

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

До момента са произведени 1 443 тона оранжерийни домати и 6 892 тона оранжерийни краставици. Засадени са 210 ха със зеле и 173 ха с краставици на открито.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 14.05.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)
домати в оранжерии	315	315	61	1 443
краставици на открити площи	173	173	0	0
краставици в оранжерии	221	221	109	6 892
зеле	210	210	0	0

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

2 Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 11 – 17 май 2020 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 25,4 хил. тона пшеница, вследствие на което изоставането на годишна база се свива до минималните 2,2%. Независимо от липсата на преминали количества за поредна седмица, експортът на ечемик и рапица бележи ръст от съответно 181,7% и 7,3% спрямо миналогодишния.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевича и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.07.2018 – 17.05.2019	01.07.2019 – 17.05.2020	Изменение на годишна база
пшеница	1 323 297	1 293 528	-2,2%
ечемик	32 282	90 942	181,7%
рапица	120 053	128 793	7,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е регистриран износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли 2019 г. – февруари 2020 г. извън страната са реализирани 4 097,7 хил. тона пшеница, 267,8 хил. тона ечемик и 365,8 хил. тона рапица. И при трите основни есенни култури на този етап износът е в по-голям обем спрямо аналогичния период на миналия сезон: пшеница – с 22,2%, ечемик – със 74% и рапица – с 2,7%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

След четиримесечен застой, през изминалата седмица на Пристанище Варна са натоварени 3,5 хил. тона слънчоглед за експорт. Общо изнесеното количество слънчоглед през порта от началото на текущия пазарен сезон продължава да изостава значително на годишна база – с 42,4%. Експортът на царевица е с 6,4% над миналогодишния, като за последната седмица не е реализиран такъв.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 17.05.2019	03.09.2019 – 17.05.2020	Изменение на годишна база
царевица	471 473	501 586	6,4%
слънчоглед	117 609	67 742	-42,4%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през периода септември 2019 г. – февруари 2020 г. общият износ на царевица бележи ръст от 45% на годишна база, до 1 502,5 хил. тона. Изнесеното количество слънчоглед също нараства, макар и по-умерено - с 4,1%, до 406,9 хил. тона.

2.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на месец юли 2019 г. до 17 май 2020 г. е реализиран минимален внос на пшеница през Пристанище Варна - 3,1 хил. тона. Все още няма данни за осъществен импорт на ечемик, рапица, царевица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през първите осем месеца на пазарната 2019/20 година в страната са внесени 44,9 хил. тона пшеница, 1,5 хил. тона ечемик и 15,6 хил. тона рапица. Макар и при трите култури да е налице увеличение на вноса в процентно изражение (съответно с 9,9%, 192% и с 46,2%), доставените количества остават малки.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

За първата половина на текущата 2019/20 година е реализиран внос на 10,7 хил. тона царевица – с 6,5% по-малко спрямо аналогичния период на миналия сезон. Същевременно, доставките на слънчоглед нарастват над три пъти, възлизайки на 673,5 хил. тона.

2.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през първите два месеца на 2020 г. вносът на пресни зеленчуци намалява с 3,4% на годишна база, до 47,3 хил. тона, а този на пресни плодове нараства с 0,6%, до 61 хил. тона.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари – февруари 2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., тона

Поток	Продукти	януари-февруари 2019	януари-февруари 2020	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	48 951	47 289	-3,4%
	пресни плодове	60 592	60 946	0,6%
Износ	пресни зеленчуци	8 951	7 769	-13,2%
	пресни плодове	12 281	10 639	-13,4%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2019 г. и 2020 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Сред основните зеленчуци, съществено намаление на доставките спрямо същия период на 2019 г. се наблюдава при картофите, лука и зелето (в рамките на 16,2% - 21,6%), а повишение - при доматиите (с 6,2%), краставиците (с 10,4%), пиперките (с 15,7%), морковите (12%) и тиквите (с 22,8%).

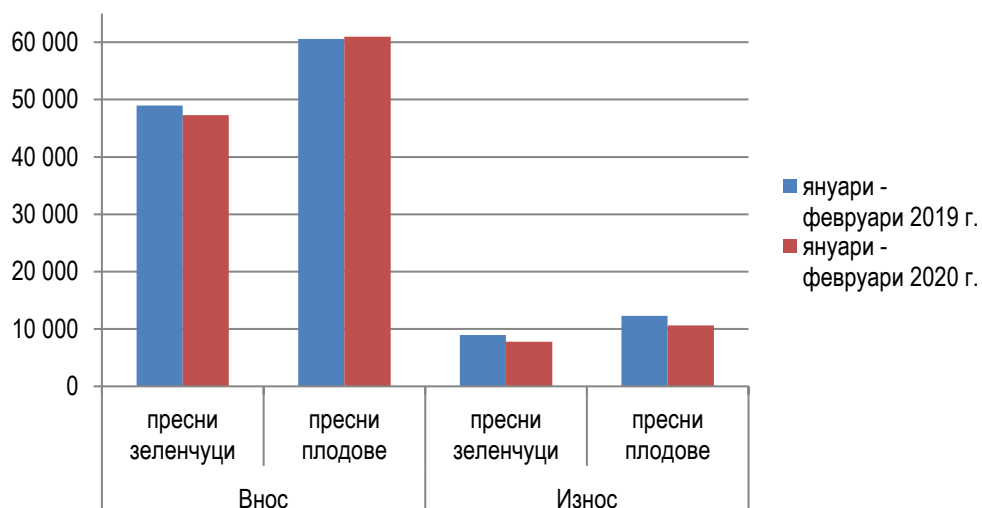
Около 75% от общия внос на пресни плодове за първите два месеца на 2020 г. се формира от цитрусови плодове и банани (общо 45,5 хил. тона). Съществен дял (15,3%) заемат и доставките на ябълки, които са с 3,4% по-малко на годишна база. Сред останалите плодове, внасяни в по-значими количества по това време на годината, импортът на черупкови плодове, круши, грозде и ягоди нараства с между 23% и 65,6%, а този на киви спада с 4,6%.

През периода януари - февруари 2020 г. от страната са изнесени 7,8 хил. тона пресни зеленчуци и 10,6 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 13,2% и 13,4% по-малко в сравнение със същия период на 2019 г.

Понижението на общия износ на пресни зеленчуци се дължи главно на спад на експорта на бобови зеленчуци с 3,1 хил. тона или 99,8%. Същевременно, износът на домати, пиперки и краставици се увеличава с между 10,3% и 41%, а този на зеле, гъби и сладка царевица – от два до тринадесет пъти.

Отчитаният износ на пресни плодове по това време на годината представлява главно реекспорт на продукти, които не са произведени в България. Само цитрусовите плодове формират над 90% от целия износ за първите два месеца на 2020 г., като количеството спада с 11,9% на годишна база. Износът на ябълки бележи ръст от 23,1% в сравнение с аналогичния период на 2019 г.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

3 Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 13 май 2020 г. средните изкупни цени на основните зърнени култури (хлебна и фуражна пшеница, ечемик и царевица) в страната остават без промяна спрямо предходната седмица. При търговията със слънчоглед се наблюдава незначително понижение на цената на седмична база - с 0,5%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 13.05.2020 г., лв./тон без ДДС

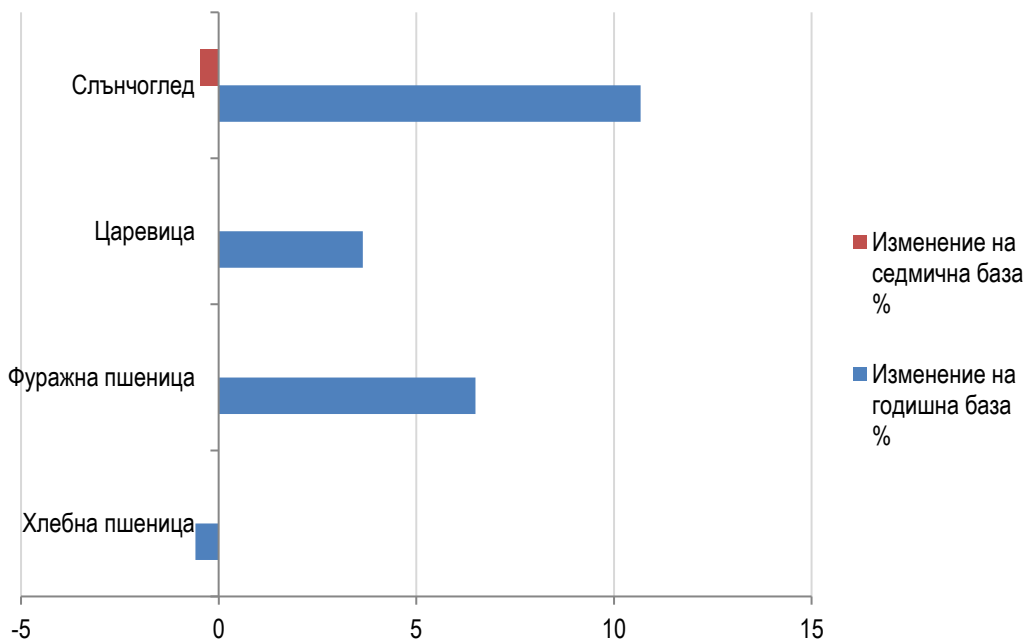
	15.05.2019	05.05.2020	13.05.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	342	340	340	-0,6	0,0
фуражна пшеница	308	328	328	6,5	0,0
ечемик	*	305	305	-	0,0
царевица	274	284	284	3,6	0,0
слънчоглед	581	646	643	10,7	-0,5
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Средно за страната, изкупната цена на хлебната пшеница е с 0,6% под отчетената по същото време на миналия сезон. Годишното поскъпване на фуражната пшеница, царевицата и слънчогледа е с между 3,6% и 10,7%, най-чувствително при слънчогледа.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 13.05.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

През последната седмица се наблюдава намаление на средните цени на едро на всички основни зеленчуци, предлагани на тържищата в страната. По-значително поевтиняват вносните домати (с 19,3%) и зелето (с 12%), а по-умерено – картофите, оранжерийните домати, оранжерийните краставици и вносният пипер (в рамките на 2,9% - 8,4%). От друга страна, цената на ябълките се повишава за поредна седмица, с 4%.

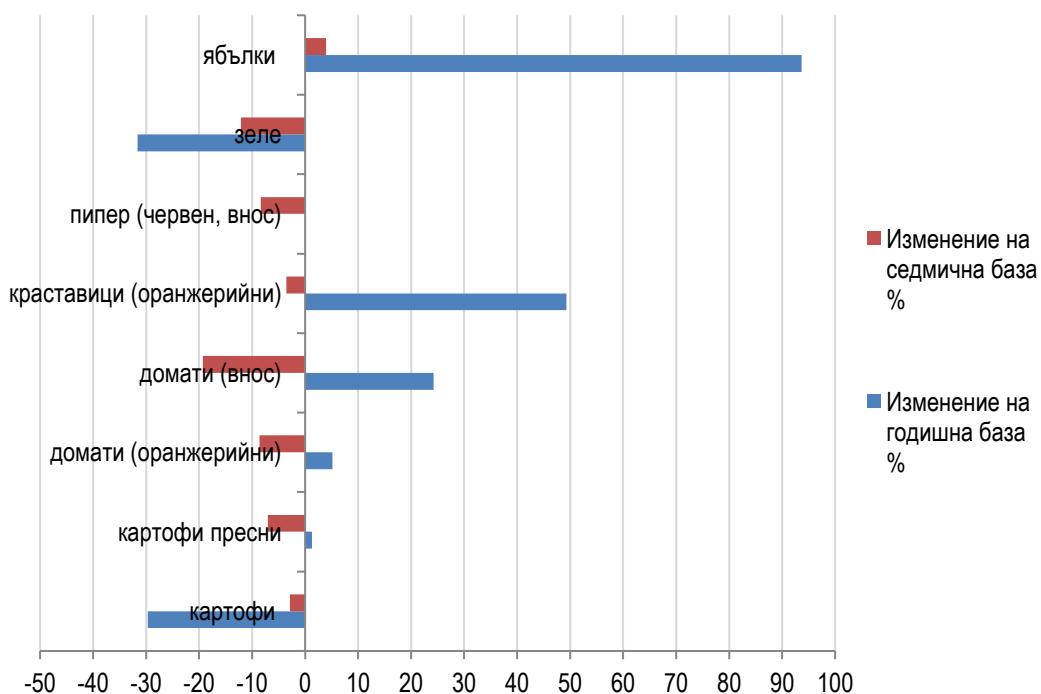
Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 15.05.2020 г., лв./кг

	17.05.2019	08.05.2020	15.05.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,45	1,05	1,02	-29,7	-2,9
картофи (пресни)	1,56	1,70	1,58	1,3	-7,1
домати (оранжерийни)	2,33	2,68	2,45	5,2	-8,6
домати (внос)	1,65	2,54	2,05	24,2	-19,3
краставици (оранжерийни)	1,46	2,26	2,18	49,3	-3,5
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен, внос)	*	3,70	3,39	-	-8,4
зеле	1,17	0,91	0,80	-31,6	-12,1
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	4,50	*	*	-	-
ябълки	0,95	1,77	1,84	93,7	4,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 15.05.2020 г.

Към средата на м. май 2020 г. средната цена на едро на ябълките е вече с близо 94% над нивото отпреди една година. Сериозно поскъпване на годишна база е налице и при оранжерийните краставици – с 49,3% и вносните домати – с 24,2%, а слабо изразено – при пресните картофи и оранжерийните домати – съответно с 1,3% и 5,2%. Само цените на едро на картофите от стара реколта и зелето са под миналогодишните, с по около 30%.